

MARCA TARVISINA.

501

Armamentarium est (vulgo *Arsenale*) cujus circuitus duorum circiter milliarium. In hoc è ligno, ferro, ære, lino, canabi, omne nautici apparatus genus, anchoræ, tormeta, catenæ, spiræ, rudentes, vela quotidie conficiuntur: hic insignia a Turca, piratis, hostibus capta ostentantur, Manubiæque illæ opimæ Anno MDLXXI ad Nau-pactum ablata. Ostenduntur Prætoris quinquaginta, & navis Bucentaurus qua vêtus quotannis ad Maris introitum, ubi Castella Aestuarii, Princeps, Senatu Primoribusque Urbis comitatus, ceremoniis ab Episcopo peractis, Mare sibi despondet; injecto ad perpetuandum Dominium aureo annulo. Est & Gymnasium publi-cum, cum Bessarionis Cardinalis Nicæni Bibliotheca, quam ipse moriens Reip. Venetæ legavit. Civium frequen-tia *Venetis* plane stupenda. Numerus trecentorum circiter millium censetur. Triplicis illi sunt generis: *Patritii*, quos penes Imperii & Reip. administratio: Cives qui Scribarum & aliorum honorum munera gerunt: *Artifices*, qui mechanicas exercent Artes. Præter hos, *Mercatores* innumeri & Advenæ qui vario cultu ex omnibus Mundi partibus eo negotiationis gratia confluere soliti: Turcæ, Aethiopes, Slavi, Arabes, Syri, Cretenses, Cyprii, Macedones, Germani, Vngari, Hispani, Galli, alii. Prima *Venetæ Reipublicæ* administratio fuisse fertur *Con-sularis*: altera *Tribunitia*, per annos CCLII: postea anno MDCCV II sub Ducis cœpit esse imperio. *Dux*, *Doge* vul-go, Reip. caput, *Senatus* est Princeps, eique nihil injussu *Senatus* nec pace agere, nec bello quidquam licet. Ipse *Senatum* consulit. *Senatus* Auctor decernit: Decreta tamen Ducis nomine promulgantur. *Duci* de publico certa penduntur stipendia: eoque defuncto, statim in locum defuncti ex Senatorum numero alius per suffra-gia sufficitur. *Senatus*, vulgo *Gran Consiglio*, basis est totius Status; ejus membra Nobiles omnes, xxv annis Majo-res: quibus mira in dicendo libertas, summa in consulendo integritas, eximius recti verique cultus, studium conservandæ libertatis augendique Imperii incredibile, insignis in adversis constantia. Præter Ducem Senatum-que alii multi sunt *Magistratus*, quos hic brevitatis studio prætereo. Hæc Vrbs omnium Urbium clarissima cœ-setur & florentissima, Mundi Theatrum, commune totius Orbis Emporium, Victrix dominatrixque tot tan-torumque hostium: Hadriatici Regina Maris, Italici nominis gloria decusque. Quamvis multa bella ges-serit, variamque fortunam mille annorum spatio sit experta, in externi tamen hostis potestatem nunquam devenit. Reliquas Civitates & minorum gentium Opida silentio prætereo. Fluvii insigniores hujus tractus *Plavis*, *Piave* vulgo, *Brenta*, *Bachilio* & omnium maximus *Athesis*. Montes sunt hic tractu Patavino, qui nec ad Apenninum, nec ad Alpes pertinent, qua conditione nullus alius ager est totius Italiæ. Horum unus est *Gemula*, alter *Venda*, & *Colles Euganei*, Poetis celebratissimi. Mercator hæc habet: Patriarchæ *Aquilegiensi* subji-ciuntur Episcopatus, *Mantua*, *Cuman*, *Tridentinensis*, *Verona* *Maravensis*, *Paduanensis*, *Vinceminiensis*, *Trevisimensis*, *Genetensis*, *Ceneda*, forte, *Feltre*, *Bellun*. Atq; hæc de Tirolensi Comitatu & Tarvisina Marca breviter dicta nobis sint.

Flumina.
Montes.

R r r iij

Tertia